

Voordat u gaat wandelen...

Inleiding

De OV-stapper Westerbouwing gaat van station Arnhem naar bushalte "Doorwerthsestraat" in Heelsum. Via het landgoed Mariëndaal daalt u af naar de uiterwaarden van de Rijn om na het passeren van het kerkje in Oosterbeek weer hoogte te winnen. Over de rand van de stuwwal gaat het, genietend van de fraaie vergezichten, verder naar Kasteel Doorwerth. Een paar klimmetjes verder bereikt u de terpkerk van Heelsum.

Routebeschrijving

De beschrijving van de route is in kleinere stukken opgedeeld. De tekst van de routebeschrijving wordt afgewisseld met achtergrondinformatie over bezienswaardigheden, cultuurhistorie, natuur en landschap. Deze informatie is blauw gedrukt en wordt met nummers aangeduid. De nummers bij de tekst vindt u terug op het kaartje.

Markering van de route

De aantakroute vanaf station Arnhem is een paar honderd meter niet gemarkeerd. Daarna volgt u tot landgoed Mariëndaal (2 km) de geel-blaue tekens van de Jac. Gazenbeekweg, een wandelpad van de NWB. Bij de straat Mariëndaal bereikt u het Maarten van Rossumpad (LAW 4, 's-Hertogenbosch – Steenwijk, 384 km). U volgt de wit-rode markering van het Maarten van Rossumpad tot de Utrechtseweg in Heelsum. Het laatste stuk over de Utrechtseweg naar de bushalte is niet gemarkeerd (300 m). In de onderstaande beschrijving van de wandeltocht wordt de markering als volgt weergegeven:

Dit deel van de route is niet gemarkeerd (1 km).

 Route is onderdeel van Maarten van Rossumpad (14 km).

 Dit deel van de wandeling behoort tot de Jac. Glazenbeekweg (2 km).

Waar routebeschrijving en markering verschillen, blijft u de markering volgen. Tussentijdse route veranderingen in het terrein worden op deze manier ondervangen.

Horeca onderweg

In het centrum van Arnhem en in Heelsum zijn meerdere horecagelegenheden. Op de route vindt u verder nog de volgende horeca:

(na 2 km) Zorgboerderij/Theeschenkerij "[Hoeve Klein Mariëndaal](#)". Geopend van wo t/m vr 10-16 uur, za van 12-17 uur en zo van 10-17 uur.

(na 6 km) "Camping Oosterbeekse Rijnoever", Polderweg 1, Oosterbeek. De "Cantine" is geopend van half april tot half oktober di t/m zo vanaf 11 uur.

(na 8 km) "[De Westerbouwing](#)", Westerbouwing 1, Oosterbeek. Open alleen op zondag van 10-17 uur (In de winter op zo van 10-16 uur).

(na 12 km) Kasteelcafé "[De Zalmen](#)", Elke dag open van 10:30 tot 17 uur.

Busreis terug

Aan het eind van de route in Heelsum neemt u bij de halte 'Doorwerthsestraat' lijn 51 of 352 naar station Arnhem. Volgens de dienstregeling 2020 vertrekt er van beide lijnen meerdere keren per uur een bus richting Arnhem. Bel voor nadere inlichtingen OV Reisinformatie 0900-9292 (€ 0,90 per minuut) of kijk op internet: 9292.nl.

Inkortingsmogelijkheid

Na 7 km kunt u bij de bushalte Oude Kerk-Oosterbeek met lijn 51 naar station Arnhem. Over de Utrechtseweg dwars door Oosterbeek rijdt lijn 1 naar station Oosterbeek en de lijnen 1 en 352 naar Arnhem. Na 9 km bij de bushalte 'Dunolaan' in Heveadorp kunt u met lijn 51 naar station Arnhem. Controleer de vertrektijden bij OV Reisinformatie op internet: 9292.nl.

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door zo'n 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Kijk op www.wandelnet.nl.

Meldpunt Wandelen

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons! www.meldpuntroutes.nl

Beschrijving van de Wandeling

U loopt vanaf het perron richting uitgang Sonsbeekzijde en gaat met de trap omhoog naar de passage over het spoor. Boven aan de trap gaat u rechtsaf. U verlaat het station via de uitgang Sonsbeekzijde en gaat direct linksaf. Eerste straat (dus niet voetpad langs spoor) linksaf, Bovenbrugstraat. Deze weg buigt voor het spoorwegemplacement naar rechts. U volgt nu de geel-blaue markering van de Jac. Gazenbeekweg wandelroute.

 De straat, Noordelijke Parallelweg, evenwijdig aan het spoor-emplacement blijven volgen. Wegen naar rechts negeren. Bij de splitsing met de Tormentilstraat links aanhouden, nog steeds Noordelijke Parallelweg. Met de bocht mee naar links en voor de spoorbrug rechtsaf, Heijenoordseweg, weg met een asfaltvoetpad. Deze weg buigt naar rechts en daarna gaat u bij P-21091 linksaf, Diependalseweg. Deze smalle asfaltweg, alleen toegankelijk voor fietsers en wandelaars, steeds blijven volgen. Aan uw rechterhand passeert u landgoed Mariëndaal. Wanneer de wandelroute Jac. Gazenbeekweg (geel-blaue markering) naar rechts gaat, blijft u gewoon rechtdoor gaan over het asfalt.

Deze asfaltweg evenwijdig aan het spoor blijven volgen tot voorbij het bruggetje over de Slijpbeek. Daarna bij P-22380 linksaf onder het spoorwegviaduct door. U bent nu op het Maarten van Rossumpad.

1. Mariëndaal

Mariëndaal is vooral bekend om zijn Groene Bedstee: een dubbele beukenhaag in de vorm van een tunnel. Het sterk glooiende landschap bestaat verder uit een afwisseling van bos, fraaie beukenlanen, graslanden en sprengbeken met vijvertjes. De sprengbeken waar u langskomt zijn gegraven door de kloosterlingen van Mariënborn. Deze beken krijgen het water van de sprengkop: een gegraven bron.

Recht door langs P-22379, een asfaltweg met aan de linkerkant een verhard pad en een waterpartij. De drukke Utrechtseweg oversteken en recht door graspad, langs een bordje 'Landgoed Mariëndaal'. Dit eerst naar links lopende pad buigt naar rechts langs het spoor. Na ruim 100 meter, voor een bank, neemt u het smalle paadje recht door langs de rand van het spoortalud. Op het eind recht door, een klinkerweg langs de spoorlijn. Op een kruising linksaf (bij hoog water zie *) (Klingelbeekseweg) en onder het spoorwegviaduct door.

(* Bij hoog water rechtsaf, Benedendorpsweg. Na ruim 750 meter komt de weg samen met de Jhr. Nedermeyer van Rosenthalweg. Hier neemt u het klinkerpaadje scherp linksaf naar beneden, Unksepad**. Recht door, het graspad achter de huizen langs. Aan het eind gaat u linksaf, Benedendorpsweg en u loopt naar de kerk in Oosterbeek.

** Bij extreem hoog water niet het Unksepad op, maar de Benedendorpsweg blijven volgen naar de kerk in Oosterbeek).

Na ruim 150 meter neemt u de eerste weg rechtsaf. Na 500 meter aan het einde rechtsaf, via een bielzenafsluiting een graspad langs de plas volgen. Aan het einde van de plas, schuin rechts de dijk over naar het graspad met de sloot aan uw rechterhand. Onder het spoorviaduct door linksaf en op een dijkje rechtsaf. Aan het eind van het pad gaat u rechtsaf. U verlaat de dijk en neemt het eerste pad links door een klaphek richting camping.

De camping via een trapje betreden en meteen na het gebouw voor de kampeerweide rechtsaf. Na de kantine rechtsaf, de camping verlaten. Aan het einde van deze weg linksaf over het trottoir langs een klinkerweg naar de kerk in Oosterbeek. Vlak voor de kerk passeert u bushalte 'Oude Kerk' (lijn 51).

2. Oosterbeekse kerk

De hervormde kerk in Oosterbeek behoort tot de oudste kerken van Nederland. De kerk raakte bij hevige gevechten in deze omgeving in de Tweede Wereldoorlog zwaar beschadigd. Pas toen werd duidelijk dat hij oorspronkelijk alleen had bestaan uit een schip van vierkante blokken tufsteen, afgesloten door drie gelijke uitbouwsels (absiden). Daarmee was de kerk gedateerd als pre-romaans. Daarna, in de romaanse en gotische periode is hij vergroot en veranderd. De 300 jarige knotlinde voor de deur heeft de oorlog overleefd.

Na de kerk gaat u linksaf, Kerkpad. U passeert na huisnummer 4 een draaihekje, nu klinkervoetpad. U komt langs een infopaneel van de Perimeterroute, een watervalletje en een beek. Het voetpad komt uit op een

stukje weg bij een paar huizen, Dennenoordpark. Kerkpad vervolgen. Linksaf, Veerweg. Met de bocht mee naar rechts over het trottoir tot ANWB-wegwijzer 1591-1 met vlak ervoor de bushalte 'Westerbouwing' (lijn 51). U gaat rechtsaf de stenen trap omhoog naar restaurant 'de Westerbouwing'.

Linksaf over het terras van het restaurant en aan het eind een trapje van bielzen op. U loopt langs de afrastering en gaat recht door. U blijft steeds zoveel mogelijk langs de rand van de helling lopen, dus niet afdalen. Na 500 meter bij een bank recht door, vlak er na draait de helling naar rechts en gaat het pad langzaam dalen. Op een scheve driesprong rechts aanhouden en op de volgende scheve driesprong recht door. Daarna gaat u op een driesprong linksaf het trappad af en steekt u via een vlonder de beek over.

3. Heveadorp

Heveadorp ontstond in 1915 als fabrieksdorp, toen defabrikant Wilhelmi besloot hier een nieuwe, grote bandenfabriek neer te zetten. Rond 1920 liet hij voor de fabrieksmedewerkers mooie, karakteristieke huizen met rieten kap bouwen. Hevea is eind jaren '70 overgenomen door Vredestein en het fabrieksgebouw werd in 1982 gesloopt. Na een periode van verval is het karakteristieke dorpje weer nieuw leven ingeblazen. De huizen met de rieten daken zijn gerestaureerd en er zijn tweehonderd nieuwe woningen bijgebouwd. Als u op de Beeklaan komt en rechtsaf gaat (de route gaat linksaf), ziet u de huizen na circa 300 meter.

Na de vlonder gaat u een trap op en komt u uit op een klinkerpad. Hier rechtsaf. Bij de asfaltweg linksaf (Beeklaan) (bushalte lijn 51 bevindt zich 200 meter naar rechts). U neemt de eerste weg rechtsaf, Dunolaan. Bij huisnummer 39 schuin linksaf. Hier begint landgoed Duno. U loopt de brede grindweg helemaal af (u passeert hierbij de Duno toegangspoort).

4. De Hunnenschans

Als u hier even van de route afwijkt, komt u bij de hoog op de Veluwerand gelegen Hunnenschans. Hiervandaan heeft u een weids uitzicht over Rijn, Betuwe en skyline van Arnhem. Bij helder weer kunt u Duitsland zien liggen. Aan de overkant van de Rijn ligt het Betuwse Driel. De Hunnenschans is een aarden wal in de vorm van een ovaal. In de wal zijn resten van palissaden gevonden en op het binnenterrein sporen van bebouwing. Waarschijnlijk gaat het om de restanten van een burcht die rond het jaar 1000 is verwoest. De plaats van de oorspronkelijke ingang is met palen gemarkeerd.

Waar de grindweg overgaat in een klinkerweg loopt u verder over het grasveld dat overgaat in een bospad. Het pad gaat omlaag en na circa 40 meter volgt u een haarspeldbocht naar rechts en een haarspeldbocht naar links. Op een schuine kruising recht door. Het pad buigt met een haarspeldbocht naar rechts, verder naar beneden. U gaat aan het eind van het pad op de viersprong rechtsaf. Op volgende driesprong linksaf.

5. Landgoed Duno

Het landgoed heeft zijn naam te danken aan het landhuis dat hier in de achttiende eeuw stond en door

zijn eigenaar 'Duunoog' gedoopt was. In 1931 kwam het landgoed in handen van het Geldersch Landschap. De villa is in de oorlog verwoest, de contouren zijn weergegeven met antraciete betonelementen. Duno wordt gekarakteriseerd door hellingbossen, afgewisseld met droge dalen. Het landschap heeft zich ontwikkeld op de hoge zuidelijke rand van de Arnhemse stuwwal die hier steil naar de uiterwaarden van de Rijn afloopt. De hoogteverschillen zijn aanzienlijk. Door de vele overgangen van hoog naar laag en van zandgrond naar kleigrond, is het hier rijk aan wilde planten zoals de bosanemoon, het dalkruid en de grootbloemige muur.

 Op een driesprong rechtdoor. Aan uw linkerhand passeert u enkele vijvers, vlak hierna rechtdoor. Pad naar rechts negeren. Op een kruising rechtdoor. Negeer tweemaal een pad van rechts en op de volgende splitsing houdt u rechts aan, een houten brug over tussen de rododendrons door. Een pad naar rechts negeren. Na een bankje bij een vijver komt het pad uit op een asfaltfietspad. Hier gaat u rechtsaf en na 10 meter linksaf omhoog. Op de kruising linksaf. Op de asfaltweg rechtsaf. Na 15 meter gaat u linksaf, een half verhard pad, bij slagboom rechtdoor. Op de driesprong vlak bij het kasteel rechtdoor.

6. Kasteel Doorwerth

Het [Kasteel Doorwerth](#), dat tot 1800 Dorenweerd heette, ligt prachtig in de uiterwaarden van de Rijn, aan de rand van de Veluwe. Het ontwikkelde zich sinds 1280 tot een imposant gebouwencomplex met een hoofdburcht en een voorburcht. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het kasteel ernstig beschadigd, maar na een restauratie is het weer de machtige burcht van vroeger. In de hoofdburcht zijn drie musea gevestigd: het Kasteelmuseum, het Museum Veluwezoom en het Jachtmuseum. Openingstijden di t/m zo van 11-17 uur (laatste toegang 16 uur).

 Bij een bankje met de bocht mee naar rechts het pad om kasteel Doorwerth heen over de dijk blijven volgen. Aan het eind, bij het infobord Duno, Hoog Oorsprong, Zilverberg, rechtsaf en vervolgens op de klinkerweg voor het kasteel linksaf. U gaat op de voorrangsweg bij ANWB-wegwijzer linksaf. Na 20 meter rechtsaf, een smal stijgend zandpad. Boven links aanhouden. Langs weiland. Links aanhouden. Vóór uitkijktoren rechtsaf, aan einde rechtsaf, zijpaden negeren. Ter hoogte van hoek van weiland linksaf een geul oversteken. Op fietspad linksaf. Het asfaltfietspad volgen tot verkeersweg. Linksaf en na 50 meter aan de rechterkant van de weg schuin omhoog een bospad op. Het bospad volgen.

 Bij de splitsing rechts richting weiland. U blijft parallel aan het weiland lopen. Het pad buigt het bos in. Op een splitsing rechts aanhouden en 2 keer een pad van links negeren en dan steil afdalen richting snelweg. Beneden rechts en direct weer links, parallel aan de snelweg. Deze weg buigt met een bocht naar rechts onder de autosnelweg door. Na het viaduct opnieuw met de bocht mee naar rechts. Aan het eind van de asfaltweg linksaf, een halfverharde weg. U komt verderop langs een woonhuis en boerderij. Eerste pad rechtsaf, een karrenspoor door het open veld. Het karrenspoor gaat over in asfalt en daalt. Einde weg rechtsaf, een asfaltweg. U gaat linksaf onder de

autoweg door (Koninginnelaan). De eerste weg (doodlopend) rechtsaf. Nu de eerste weg linksaf naar de kerk. U passeert een begraafplaats en houdt de kerk aan uw linkerhand, direct na de kerk linksaf de stenen trap af.

7. Kerk op de terp

Het hervormde kerkje van Heelsum is in het begin van de 16e eeuw op een terp of zoals men in Heelsum zegt op de hucht gebouwd. Bij hoog water kon het water van de Rijn vroeger, door het dal van de Heelsumse beek, gemakkelijk tot hier doordringen. Aan de voet van de terp staan heel oude lindes.

 Na de stenen trap rechtdoor naar een stenen brug, Kerkweg. Na de brug op een driesprong scherp rechtsaf een grindpad, "Aan de Beek" (voor horeca in Heelsum, rechtdoor Kerkweg vervolgen). U passeert het huis 'Sonnewende'. Het pad wordt een grindpaadje en buigt naar links tussen volkstuintjes door. Aan het eind van het pad bij de huizen rechtsaf, asfaltweg. Bij de voorrangsweg rechtsaf.

Bij ANWB-wegwijzer 2586-9 gaat u rechtdoor (u verlaat het wit-rood gemarkeerde Maarten van Rossumpad dat hier naar links gaat) over het fietspad onder de autosnelweg door. Na circa 250 meter komt u bij de bushalte 'Doorwerthsestraat' (lijn 51 en 352). Bij de bushalte aan de linkerkant stopt de bus in de richting van busstation Wageningen. Even verder bij de bushalte aan de rechterkant stopt de bus in de richting van station Arnhem.

Genoten?

Schrijf een review!

wandelnet.nl/wandelroute/704/Westerbouwing/review

Alle gegevens in deze folder gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze OV-stapper werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet. (Uitgifte 8-1-2020)